

Bozüyük İlçemiz Hakkında Bilgi

Onaylayan Administrator
Pazar, 14 Ekim 2007
Son Güncelleme Çarşamba, 26 Aralık 2007

Çogu sitede bulabileceğiniz bilgiler bizde de olsun istedik.

Bozüyük adı nereden geliyor?

Bozüyük, yurdumuzun birçok yöresinde olduğu gibi adını bulduğu yerin coğrafi özelliklerinden almaktadır. Pehir merkezinin kuzeyinde ve çevresindeki tepelere göre bozkır olan bir tepe bulunmaktadır. Pehre ismini veren bu tepe bir höyük'e benzediğinden ve bozkır olduğundan pehre "BOZHÜYÜK" denilmiştir. Hüyükler yığma topraktan yapılmış yapay tepeler olmaları buradaki tepe doğayla birlikte oluşmuştur.

Pehrin kuruluşu çok eski ve birçok uygarlıkların beşiği ve önemli yolların düğüm noktası olduğu için kurulduğu yerin çevresel ve uygun olarak Bozhüyük olarak anılmaya başlanmıştır. Türk ağız ve ses yapısına uygun olarak ve çabuk söylemeye yönelik olarak "Bozhüyük" sözü zamanla "Bozüyük" olarak biçimlenmiştir. Kaybolan "H" harfi yerine yine Anadolunun birçok yerlerinde bulunan hüyükler ve buna bağlı yerleşim yerlerinde aynı şekilde kaybolmuştur. Karayük, Üçüyük, Yepilüyük gibi.

Bozüyük 'ün Yeri ve Sınırları

Yurdumuzun kuzeybatısında Bilecik ilinin ilçesidir. Kuzeyinde merkez ilçe, kuzeybatıda Pazaryeri ilçesi, Kuzeydoğuda Söğüt ilçesi, doğuda Eskişehir ili, güneyde Kütahya ili, merkez ve Tavşanlı ilçesi, batıda Domaniç ilçesi ve Ynegöl ilçesi ile komşudur. İlçenin Km2 olup, denizden yüksekliği 740 metredir.

Bozüyük 'ün Yeryüzü Şekilleri

Dağları: Yükseklikler genellikle ilçenin bat ve güneybatısında yer alır. Batı da Yirce dağında Üçtepeler in yüksekliği 1790 metre, Güneybatıda Kala dağının yüksekliği ise 1906 metredir. Doğuda Metristepe 1307 metre, batıda Çamyayla tepesi 1322 metre, Güneyde Kandilbayırtepesi 1320 metre ve kuzeyde 900 metre ile Kızıltepe ilçenin yükseltilerini oluşturlar. Ovaları: Kızıltepe Boztepenin güney eteklerindeki neojen çanağının yanından uzanarak yaklaşık 60 km2 lik bir alanı kaplayan Bozüyük ovası, kuzeybatıda daralarak Karasu vadisine uzanır. Ova, güneyde genişleyerek, bir yandan Ynönü - Kandilli düzlüğüne, diğer yandan Karaadaç ve Akpınar köylerinin kuzeyindeki sirtlara kadar devam eder. Ova 3. zaman neojen kayalarla örtülmüştür. Yaylaları: İlçenin güneybatısında yer alan Kömürsu ve Batan yaylaları ilçenin belli başlı yaylalarıdır.

Bozüyük 'ün Akarsu ve Gölleri

Dikilitaş Deresi: Akpınar köyünün kuzeyindeki Hüsümler ovasındaki Sazpınar kaynaklarından çıkan dere doğu - batı yönünde sürdürerek Bozüyük içinden geçer, Bursa yolu kavşağında Karasu ile birleşir. Karasu: İlçenin Bozalan Köyü yakınından doğan Bozüyük'ten Dikilitaş deresini alıp, Ankara İstanbul demiryolunu izleyerek Pazaryeri'nden Sorgun deresini Batıdan Selöz , Hamsu, Bekdemir derelerini, doğudan Kızıldağlar çayını alır, Osmaneli yakınlarındaki Paşalı boğazından 500 metre sonra Sakarya nehri ile birleşir. Sarısu: İlçenin güneybatısındaki Yepildağ'dan doğan sarısu, kuzeye doğru akıp gittiği sürdürür. Üzerine kurulmuştur. Kandilli köyü yakınlarından ilçe topraklarını terk ederek Eskişehir topraklarında Sakarya nehrinin bir kolu olan Poçay ile birleşir. Dodurga Barajı - Yapay Göl: Sarısu üzerindedir. Tapkınları önlemek ve sulama yapmak amacıyla inşa edilip 1977 yılında işletmeye açılmıştır. Baraj, toprak dolgu tipindedir. Barajın temelden yüksekliği 33.40 metre, depolama hacmi ise 35 m3 olup, göl alanı 245 hektardır.

Bozüyük 'ün Ýklimi ve Bitki Örtüsü

Bozüyük, Marmara bölgesi sýnýrlary içinde kalmasýna karpýn, iç anadolu da görülen karasal iklimin etkisi altýndadyr. Kýplary ol yađýply,yazlary sýcak ve kuraktýr. Yađýplar genellikle kýp aylarynda ve kar beklinde olmaktadır. Don ve kýrađý olayýnýn fazla Ocak ve Þubat týr. Don aylary Kasým ayý ortalarynda baþlar Nisan ortalaryna kadar devam eder. Dađlýk alanlar genellikle koru durumundaki ormanlarla kaplydyr. Bu ormanlarda 1000 metreyi aþan bölümlerdeki egemen ađaç türleri karaçam, kayýndýr. Plat üzerinde yer yer topluluklar oluþturan karaçamlara karpýn daha alçak kesimlerde kýzýlçam ve meþe türlerine rastlanmaktadır. Y dađýnýn 1500 metreyi aþan kesimlerinde köknar türleri ile birlikte ardýç ađaçlaryda yer almaktadır. Alçak ve düz alanlarda otsu çalýlýklar görölür.

Tarihi

Asya ile Avrupa arasýnda dođal bir köprü görevi gören Anadolu'nun hemen her köþesibu önemle jeopolitik konumu nedeniyle, ilk çaðlardan bu yana hareketli ve zengin bir tarihe sahiptir. Ýlkçaðlardan beri bölgemizde sýrasýyla Hititlerin, MÖ 1200 yýllaryndan balkanlardan gelen Frigya'lylaryn bölgeye egemen olduđu þimdiki Ýçköy, Yaylacýk ve Maniþar olarak adlandýrylan kesimlerde ta Mina þehrinin kurulmuþ olduðunu antik kalýntylardan anlyyoruz.

Bölgemizdeki yaklaþýk 600 yýllýk Frig egemenliðine dođudan kaskaslardan gelen Kimmer'ler son veriyor. Kimmerlerin yaklaþýk 1 asýrlýk egemenliðinede batýdan gelen Lidya'lylar son vermiþtir.

Bundan sonraki asýrlarda sýrasýyla bölgemize dođudan gelen Pers'ler ile batýdan gelen Büyük Ýskender komutasýndaki Makedonyalýlar egemen olmuþtur. Ýskender imparatorluđu parçalanýnca bölgemizde uzun yýllar bu imparatorluðun parçasý olan Bitinya'lylar yaþamýþtýr. Sonralary Roma Ýmparatorluđu egemenliðine giren bölgemiz M.S. 395 yýlýndan sonra dođu Roma yan egemenliðine katýlmýþtýr. Bu yýllarda Bozüyük'ün adýnýn "LAMUNÝA" olduðunu biliyoruz.

600 - 720 yýllary arasýnda bölgemiz, Ýstanbulu almak için gelen Arap Emevi kuvvetlerinin geçit yeri olmuþtur.

1071 yýlýnda dođudan gelen Selçuklu Türk'lerinin Malazgirt Savaþý sonucu, Bizans Ýmparatorluðuna son vermesiyle Bozüyük v çevresi ebedi Müslüman Türk egemenliðine kavuþmuþtur.

Ancak bölgemiz yukarydada belirtildiði gibi jeopolitik yani(Asya - Avrupa kervan yolu, Ýpek yolu, Haçly yolu) üzerinde olma özelli nedeni ile sýk sýk dođudan ve batýdan gelen akýnlarda el deðiþtirmesi yoluyla uygarlyklar kurulup yýkýlmýþtýr.

Daha ilerki yýllarda (M.S. 11.asýr ve daha sonra) haçly seferlerinde özellikle 1.Haçly seferinde bölge zaman zaman Hristiyanla Müslümanlar arasýnda el deðiþtirmiþtir. Bu konudaki en yakýn tarihi olay Eskiþehir yakýnlaryndaki 1097 yýlýnda yapýlan Haçly k Godefoit ile Selçuklu Hükümdary Kýylarslan arasýndaki Dorylaion savaþýdyr.

Selçuklularýn Anadolu'ya egemen olmasý ile birlikte Bozüyük Sultanönü uç beyliðinin bir Kariye'si (köy) idi. Selçuklu hükümdary Gýyasettin Mesut'un 1289 taihinde Osman beye gönderdiði 2. menþurunda Eskiþehir'den Yeniþehir'e kadar olan bölgeyi bir sancak kabul edip Osman beye vermesiyle Bozüyük'te o tarihten itibaren Osmanly egemenliðine girmiþtir.

Cihannuma tarihi, Bozüyük'ün ikinci adına ÝNÖNÜ olarak göstermekte ve bazı eski kayıtlarda ise bu ad "BOZÜYÜK MAA ÝNÖNÜ" olarak geçmektedir.

Osmanlı devletinde gerek sınırlarda savaşıan orduların, gerekse cepheye giden orduların yol boyunca beslenmesinde halka yüklemiştir. Bu amaçla ordunun hareketinde önce izleyeceği askeri yol, kısa bir süre için dinleneceği noktalar belirlenmekte ve bu yerlerde ordunun yiyecek ve yem olarak kullanacağızair miktarı saptanarak kadınlardan bunları sağlaması istenmekteydi.

Kanuni Sultan Süleyman'ın Bađdat seferine çıkacak Kasım paşa komutasındaki ordusunun Bozüyük'tekonaklayacağı haberi giden ordunun ihtiyacı olan erzak karşılanıyordu. Kasım paşa bu yardımlardan çok memnun kalıyordu. "Eđer savaşı kazanıp dönersem bu dınya ortasına bir cami yaptıracadıym." der. Savaştan zaferle dönen komutan sözünü tutup cami ve külliye (han, hamam, yemekhanesi, sýbyan mektebi gibi eklentileri) 1525 - 1528 yılları arasında yaptırdı.

Cami ve külliye yapılmaya başlandı. Birlikte bu ödr köy halkı birer ikişer şimdi Kasımpaşa Mahallesinin bulunduğu yerde toplanıyor çünkü BOZÜYÜK'ü oluşturlar.

Bozüyük uzun yıllar Sultanönü sancağının Kariyesi durumunda kalmıştır. 93 Harbi diye bilinen 1877 - 1878 Osmanlı - Rus savaşlarından sonra Balkanlardan kaçarak Anadolu'ya göç eden Türklerin büyük bir bölümünün Bozüyük'te yerleşmeleri sağlanmıştır, daha sonra bucak ve belediye kurumları kurulmuştur.

Bozüyük'ün bucak durumuna getirilmesinin ilginç bir öyküsü vardır. Rivayete göre Bozüyük'ün ileri gelenleri buranın bucak olması aralarında anlaşarak Ýnönü bucak müdürünü kaşırmayı planladılar. Daha önceden müdürün oturacağı resmi dairesi ve evi hazırlanmış, geç saatlerde atlı arabalarla Ýnönü'ye giderek bucak müdürünü kaşırdılar. Ertesi gün müdürün kaşırdığı durumu yetkililere bildirirler. yetkililer bu duruma çok paşır. Çünkü böyle bir olay o zamana kadar ne duyulmuş ne de görülmüş. Bu taraftan da Bozüyük'lülerin bu hareketi çok hoplarına gider. Ýnönü'lülere yeni bir bucak müdürü sözü vererek kaşırdıkları müdürün başları sağladılar.

Böyle bir yöntemle bucak merkezi olan Bozüyük, önce Söğüt'e bağlandı. 1885'te Ertuđrul livası kurulunca Söğüt'ün bucağı olarak bağlandı. 2.Mebrutiyetin ilanı ile (1908) aynı livaya bağlı kaza merkezi durumuna getirildi. 1924'te iller teşkilatının kurulması ile durumuna getirilerek Bilecik iline bağlandı.

Kurtuluş savaşında batı cephesinin ilk kuruluş günlerinde (18 Haziran 1920) Bozüyük bir müddet cephe karargahı olmuş ve halk gösterdiği vatan sevgisi ve fedakarlıkla 1920 Haziranında başlayan ve Bursa'nın düşmesiyle sonuçlanan ilk düşman taarruzunu Eskişehir'e doğru ilerlemesini durdurmakta ordumuz için bir dayanak olmuştur.